

BOEK BESPREKING

Dr. E. Heinrich: *Neue Wege zur Verhuetung des Zahnverfalles* (Kariesprophylaxe). Berlinische Verlaganstalt 1938.
Preis R.M. 2.70.

Heinrich heeft in dit werk gepubliceerd, zijn, met een halve Miller-prijs in 1936 bekroonde verhandeling over kariesprophylaxe. Veel nieuwe gezichtspunten zal de georiënteerde lezer er niet in moeten zoeken. Maar wie zich voor de practijk op de hoogte wil stellen van wat hij kan doen en moet voorschrijven om mede te werken aan een goede karies prophylaxe, zal in deze prettig te lezen en goed gefundeerde studie veel van zijn gading vinden.

Heinrich schrijft. Der Weg also, den eine Zielbewuste Kariesprophylaxe zu gehen hat ist klar vorgezeichnet.

- 1e. Intra-uterine prophylaxe.
- 2e. Von Jugend auf bis ins hohe Alter richtige Ernährung mit viel Vollkornbrot und Frischkost, Erhaltung der Elastizität und der Abwehrbereitschaft der Körpers durch naturgemäße Lebensweise und durch Sport, Gymnastik, Luft- und Sonnenbäder und durch stetige Benützung der Zähne zum kräftigen Kauen. Hierunter fällt alles, die Eiweisz-, Brot- und Zucker-frage, das Säurebasengleichgewicht, der Mineralstoffbedarf, das heranziehen der Haut zu erhöhter Ausscheidung u.a.m.
- 3e. Peinlichste Zahnflege zur Verhütung von Säurebildung und Reinigen der Retentionsstellen.

En wie van dit alles precies het „hoe en waarom” weten wil, kan referent de lezing van dit werk ten zeerste aanbevelen. Alleen opsomming van enkele hoofdstukken, waarin men werkelijk uitvoerig en duidelijk alles vindt omtrent het betreffende vraagstuk mag voldoende zijn, meer laat zich in een referaat niet opnemen. Ist Karies vererbbar? Welche Einflüsse setzen die Kariesresistenz herab? Zerstört Zucker die Zähne? Der Streit um das richtige

Brot. Periodisch und symmetrisch Auftreten der Karies. Vitamine.

Tenslotte volgen er enkele hoofdstukken over de praktische uitvoering, waarin wellicht enkele punten voorkomen, die een beetje verder gaan dan onze volksaard, maar waarin niettemin veel is, dat niet alleen het lezen, maar ook een daadwerkelijke propaganda waard is. Zoo b.v. de kwestie der artsen opleiding, die nog steeds vrijwel gespeend is van onderwijs in tandziekten en wat daarmee samenhangt.

Heinrich citeert Kientopf: „Die Erwachsenen Bevölkerung ist über die Notwendigkeit und den Wert der Zahnheilkunde überhaupt nicht informiert” en zelf voegt hij eraan toe: „Ueber die Notwendigkeit von Verhütungsmasnahmen erst recht nicht”.

Ongetwijfeld! En voor hen die mede willen werken om dit te verbeteren, zal veel te lezen en te leeren zijn uit dit boek. Niet onvermeld mag blijven het uitvoerige literatuur register, dat menigeen een hulp zal bieden bij een diepere studie.

Eindhoven.

COEBERGH.

Georg Bremer: *Effect of denervation on teeth in monkey and dog*. Hakan Ohlsson Lund 1938.

Uitgaande van het feit, dat doorsnijding van een zenuw belangrijke gevolgen heeft op de organen, die door die zenuwen worden verzorgd, heeft schrijver nagegaan, welke de gevolgen waren van de doorsnijding van de zenuwen die tanden verzorgen, op de tanden bij apen en honden. De conclusie luidt, dat er geen verschil kon worden vastgesteld tusschen elementen waarvan de zenuw was doorgesneden en de controle elementen, niet bij voluit ontwikkelde, noch bij tanden die nog niet geheel waren gesloten aan de apex. Onderzocht werd op absoluut- en specifiek gewicht, hardheid, gehalte aan kalkphosphor en koolzuur. De innervatie is dus van geen belang voor de structuur van de tand. Merkwaardig is wel dat er gevallen waren waar regeneratie van de innervatie optrad.

Eindhoven.

COEBERGH.

Dr. med. Heinz Bottenberg: *Biologische Therapie des praktischen Arztes*. Lehmanns Verlag, München.

Voor wie de wensch koestert zich te verdiepen in het steeds meer veldwinnende (te recht of ten onrechte laat referent er bui-

ten) terrein der natuur-geneeskunde kan bovenstaand boek worden genoemd. Alleen al de overtuiging en het enthousiasme, waarvan inhoud en stijl tintelen, zijn waard om gelezen te worden. Of het juist is heel de schat van onze therapie te verwisselen met kruiden enz. meen ik te moeten betwijfelen (ik denk hier o.a. speciaal aan salversan). Mijn bedoeling is echter alleen de aandacht te vestigen op een boek, dat velen van dienst kan zijn om kennis te nemen van een richting in de geneeskunde, die zeker niet nieuw is, maar in deze jaren weer meer en meer aanhangers trekt. Denkwijzen, die niet geheel langs ons heen mogen gaan. Strijdpunten als de pulpabehandeling b.v. in de tandheelkunde maar anders en ruimer en ook daarom waard om eens bij stil te staan.

Eindhoven.

COEBERGH.